

TIETEEN VAHTIKOIRAT

Teknologian historian opetus on kehitynyt Suomessakin viimeisen viiden vuoden aikana. Nyt useissa yliopistoissa ja korkeakouluissa annetaan opetusta ainakin muutamia tunteja peruskurssitasolla. Lisää kuitenkin tarvitaan ja paljon, tarve näidenkin asioiden pohittimiselle akateemisessa ympäristössä on ilman muuta olemassa.

Historiatieteiden kenttä on hyvin dynaaminen tutkimuksen ala. Koska historiatieteet heijastavat jatkuvasti oman aikamme yhteiskunnan tarpeita ja kehitystä, kiihtyvä yhteiskunnallinen kehitysvauhti nostaa jatkuvasti esille uusia merkittäviä tutkimuskysymyksiä. Teknologian historian tutkimus on muodostunut monitieteiseksi tutkimuksen kentäksi, jolla on oma traditionsa ja useita koulukuntia – kukin oman tutkimuksen tarpeensa ohjaamana.

Monta kertaa valitettavasti edelleenkin asetetaan erilaiset tutkimuksen haarat vastakkaisiksi ja keskenään kilpaileviksi ilmiöiksi sen sijaan, että ymmärrettäisiin erilaisten tutkimussuuntien kunnollisesti harjoitettuna selkeästi tukevan toisiaan. Vanhojen viisauksien mukaan tutkimuksen tarve lisääntyy julkaisemalla tutkimuksia ja tiedon arvo syntyy sillä hetkellä, kun sen välittää eteenpäin.

Humanistisen tutkimuksen edistämiseen on vain yksi keino, tutkimusten julkaiseminen ja avoin keskustelu. Perinteisesti ylioppilaat ovat olleet tieteen vahtikoiria, jotka ovat juuri näiden työ-

SISÄLLYS:

3

Pääkirjoitus

5

Cultural History of Technology

Hannu Salmi & Jaakko Suominen

14

Views on the History of Water, Wastewater and Solid Waste Services

Tapio S. Katko & Henry Nygård

20

The Engineering Profession and Civil Society in Finland: Towards a Political History of Technology

Juhana Aunesluoma

32

Suomalaista ydinvoimahistoriaa: Seminaari Loviisassa

- Tarjouskilpailun poliittiset ja taloudelliset realiteetit, Mari Paloheimo, s. 32
- Presidentti Kekkonen ja Loviisan ydinvoimala, Juhani Suomi, s. 36
- IVO ydinvoimapolitiikan toimeenpanijana, Kalevi Numminen, s. 44
- Ydinenergiaorganisaation rakentaminen Suomeen, Ilkka Mäkipentti, s. 47

54

Järjestöt

63

Keskustelua

69

Uutiset

kalujen avulla valinneet opettajansa. Yhtä kirjaa opettava on nopeasti menettänyt arvostuksensa, koska oppilaat kuitenkin lukevat sukkelammin ajanmukaista kirjallisuutta – kunhan yliopiston kirjasto ja opiskelijavaihto ovat kunnossa. Tiedon auktorisointiyrityksiä on ollut maailmanhistorian saatossa paljonkin. Ovat jääneet yrityksiksi.

Tuhannen vuoden aikana hyväksi koettu järjestelmä on nyt joutunut koe-tukselle yliopisto- ja korkeakouluope-tuksen tulosvaatimusten selvästi ylit-täessä asialliset rajat. Titteli ja nimike on monessa yhteydessä kilpailutettu sis-ältöä arvokkaammaksi. Asia aiheuttaa ongelman välittömästi tieteissä, jotka menestyäkseen edellyttävät yliopiston perinteistä opetustapaa. Luonnontieteis-sä, joita voi helpommin opettaa koulu-maisin menettelytavoin, on helpompi määritellä osaamisen rajat.

Teknologian historian opetuksesta huolehtiminen on hankala kysymys. Pi-täisikö opetus keskittää vai levittää koko teknillisten ja historiatieteiden kent-tään? Tekniikkaa ei voi käsitellä ilmiö-nä irrallaan muusta yhteiskunnasta. Edullisin tapa huolehtia teknologian historian opetuksesta onkin levittää alan harrastusta kaikissa teknillisissä, yhteis-kunta- ja historiatieteissä, kuitenkin sit-ten että myös perusopetuksen sisältö pysyy tiedeyliopiston vaatimusten mu-kaisena, ja mahdollisuus jatko-opintoi-hin pidetään realistisena suuntaansa etsivälle nuorelle tutkijalle. Onnistumi-nen edellyttää kahta asiaa: toimivaa julkaisujärjestelmää aina artikkelitasolta väitöskirjoihin ja ankarinta ylioppilaan oikeutta: valtaa valita opettajansa, aina tohtorin opintoihin asti.

Panu Nykänen

Tekniikan Waiheita on Tekniikan Historian Seura ry:n kustantama aikakauslehti. Lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Lehden tilaushinta on 150 mk/ vuosi. Irtonumero-hinta 40 mk. Tilauksen voi tehdä sähkö-postitse (ks. toimituksen osoitteet).

Tekniikan Historian Seura ry:n jäsenille lehti lähetetään jäsenetuna. Kestotilaus jatkuu ilman eri uudistusta tilauksen peruutukseen asti. Tilauksen voi peruuttaa ilmoittamalla asiasta toimitukselle. Toimitus myy lehden vanhoja numeroita irtokappaleina mikäli niitä on jäljellä.

Tilaukset ja osoitteenmuutokset: PL 165, 00171 Helsinki.

Ilmoitusmateriaali: T.Huone/Savolainen, Urheilukatu 16 C piha, 00250 Helsinki.

Lehti vastaanottaa julkaistavaksi kir-joituksia teknologian historian eri aloilta. Aineiston jättö maaliskuun numeroon 1/2001 viimeistään 2. helmikuuta.

Tekstit pyydetään kirjoittamaan riittävällä marginaaleilla 2-rivivälillä yhdelle puolel-le arkkiä. Lähetukseen toivotaan liitettäväksi tekstitiedosto korpulla.

Mikäli kirjoitus on primaaritutkimus, käytetään nootituksessa loppuviitteitä. Jos kirjoitus on lyhennelmä, noottien määrä pyritään supistamaan minimiin ja kirjalli-suutena mainitaan alkuperäinen teksti.

Lehti ottaa arvosteltavaksi alalta kirjoj-tettuja julkaisuja, painotuotteita ja näyttely-käsikirjoituksia.

Lehti ei palauta pyytämättä lähetettyjä tekstinäytteitä tai valokuvia. Valokuvien kä-sittelystä pyydetään sopimaan erikseen toimituksen kanssa.

Artikkelien sisällöstä ja niissä esiintyvistä mielipiteistä ja kuvien julkaisuoikeudesta vastaa kirjoittaja.

TOIMITUSNEUVOSTO

Lars Hukkinen, Pertti Kaarna, Georg Haggren, Tuula Kuusisalo, Karl-Erik Michelsen, Panu Nykänen